

ارگانها و نهادهایی که توسط رئیس جمهور مدیران آن تعیین می شوند به غیر از وزیران چه ارگانهایی می باشند لطفاً توضیح دهید؟

یکی از اختیارات و مسئولیت های رئیس جمهور انتخاب و عزل وزیران است.^[۱]

علاوه بر آن رئیس جمهور نسبت به تصدی و تعیین متصدیان برخی نهادها نیز دخالت دارد از جمله:

الف: معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی: طبق اصل ۱۲۶ قانون اساسی رئیس جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه را به عهده دارد. وظیفه این معاونت به عنوان یک مؤسسه ستادی عبارتست از مطالعه و بررسی امور اقتصادی و اجتماعی، تهیه برنامه های عمرانی درازمدت، تنظیم بودجه کشور، هماهنگی روشها و برنامه ها و ارزیابی عملکرد دستگاههای اجرائی می باشد.^[۲]

ب: معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی: رئیس جمهور در همین راستا طبق اصل ۱۲۶ قانون اساسی مسئولیت اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد.

ج: سازمان حفاظت محیط زیست: براساس اصل ۵۰ قانون اساسی «در جمهوری اسلامی ایران، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسلهای بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند وظیفه عمومی تلقی می گردد». با وجود اهمیت محیط زیست قانون در خصوص نحوه اداره آن اشاراتی نداشته اما با توجه به اینکه در دوره های گذشته سازمان مورد نظر منطبقاً وابسته به نخست وزیر بوده است. اینک پس از بازنگری و حذف پست نخست وزیری، این سازمان وابسته به ریاست جمهوری است که از طریق یکی از معاونان خود آن را اداره می نماید.

د: سازمان انرژی اتمی: سازمان انرژی اتمی با شخصیت حقوقی و استقلال مالی وابسته به ریاست جمهوری است که از طریق یکی از معاونان خود (رئیس سازمان انرژی اتمی) اداره می شود و تعیین مدیر آن بر عهده رئیس جمهور است.^[۳]

ه: سرپرست برای وزارت خانه های بدون وزیر: ممکن است بر سر تعیین وزیر بین رئیس جمهور و مجلس توافق حاصل نگردد و یا اینکه وزیر فوت نماید یا به هر نحوی که وزارت خانه بدون وزیر بماند در اینجا وظیفه رئیس جمهور است که طبق اصل ۱۳۵ قانون اساسی برای وزارت خانه هایی که وزیر ندارند حداکثر برای مدت ۳ ماه سرپرست تعیین نماید.

و طبق اصل ۱۲۴ رئیس جمهور می‌تواند برای انجام دادن وظایف قانونی خود معاونانی داشته باشد و رئیس جمهور علاوه بر معاون اول و معاونت‌های که در بالا ذکر شد همچنین معاونت‌های دیگری چون معاون اجرایی و معاون حقوقی و پارلمانی و... دارد که امور مربوطه را در حد معاونت رئیس جمهور پی‌گیری می‌کند

ز: تعیین سفیران به عنوان مدیران سیاسی خارج از کشور: براساس اصل یکصد و بیست و هشتم قانون اساسی تعیین سفیران به عنوان مدیران سیاسی خارج از کشور بر عهده رئیس جمهور است. لذا با پیشنهاد وزیر امور خارجه که خود مورد تأیید رئیس جمهور است سفیر انتخاب و استوارنامه این سفیر توسط رئیس جمهور باید امضاء گردد و با توجه به اینکه سفارت ایران در هر یک از کشورهای طرف قرارداد با ایران یک سازمان و ارگان است که تحت نظرت رئیس جمهور است به نحوی رئیس جمهور مهمترین شخصی است که سفیر را معین می‌نماید.

معرفی منابع جهت مطالعه بیشتر:

۱. سید محمد هاشمی، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، ج ۲، ناشر: مجتمع آموزش عالی قم، چاپ دوم، بهار ۱۳۷۵.

۲. دکتر ابوالفضل قاضی شریعت پناهی، بایسته‌های حقوق اساسی، انتشارات دانشگاه تهران.

پاورقی‌ها:

[۱] اصول ۱۳۳ قانون اساسی

[۲] قانون برنامه و بودجه، ماده ۵

[۳] قانون تأسیس سازمان انرژی هسته‌ای، مصوب ۱۶/۴/۱۳۵۳ (ماده ۱ الی ۵)

مرکز مطالعات و پاسخگویی به شباهت حوزه‌های علمیه